

Velkommen til Veslefrikk Kanvas-barnehage

Livsrytme

Det som skjer
-akkurat nå-
er forbi på et sekund.
NÅ blir FØR
og SENERE blir NÅ,
og hele livet
bare raser forbi.
Selv løper jeg etter
med hjertet i halsen.

Kaj Beckmann

Innholdsfortegnelse

Velkommen til Veslefrikk Kanvas-barnehage.....	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Om årsplanen.....	3
Kap. 1. BARNEHAGENS FORMÅL, VERDIGRUNNLAG OG OPPGAVER.....	4
1.1.0. Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver.....	4
1.2.0. Forutsetninger.....	4
1.3.0. Den rause barnehage	5
1.4.0. Medvirkning.....	6
1.4.1. Barns medvirkning.....	7
Kap. 2. OMSORG, LEK OG LÆRING	8
2.1.0. Kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn for barna.....	8
2.2.0. Læring	8
8 temaer for godt samspill.....	9
2.3.0. Lek.....	9
2.4.0. Lekegrupper	10
2.5.0. Førskoleklubb.....	10
Kap. 3. FAGOMRÅDER.....	11
3.1.0. Natur, miljø og teknikk.....	12
3.1.1. Kommunikasjon, språk og tekst.....	13
3.1.2. Antall, rom og form.....	14
3.1.3. Kunst, kultur og kreativitet.....	15
3.1.4. Etikk, religion og filosofi.....	16
3.1.5. Kropp, bevegelse og helse.....	17
3.1.6. Nærmiljø og samfunn.....	18
Kap. 4. PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING.....	19
4.1.0. Dokumentasjon og vurdering.....	19
4.2.0. Observasjon.....	21
4.3.0. Hverdagsaktiviteter.....	21
4.3.1. Søvn og hvile.....	22
4.3.2. Hygiene.....	23
4.3.3. Måltid.....	24
4.3.4. Av og påkledning.....	25
Kap. 5. SAMARBEID.....	26
5.1.0. Foreldresamarbeid.	26
Kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn for foreldrene.....	26
De ulike samarbeidsformene.....	27
5.2.0. Personalsamarbeid.....	28
Kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn for personalet.....	28
Felles arrangementer i barnehagen.....	30
KJÆRE DU VOKSNE SOM ER SAMMEN MED MEG!.....	31

Om årsplanen

Vi har en del dokumenter som angir rammene for hva vi skal gjøre på Veslefrikk.

Barnehageloven / Rammeplan	Barnehageloven gjelder for alle barnehager og Rammeplan for barnehagen er en foreskrift til loven. Dette er de nasjonale styringsdokumentene våre.
Virksomhetsplan for Kanvas barnehagene	Kanvas har en virksomhetsplan som gjelder for alle Kanvas-barnehagene, og for flere år av gangen. I den står det hva Kanvas vektlegger.
Årsplan for Veslefrikk	På Veslefrikk har vi en felles årsplan for hele barnehagen. Vi har valgt at denne gjelder for flere år om gangen. Her beskrives hva vi vektlegger på Veslefrikk.
Periodeplaner for hver avdeling	Hver avdeling skriver periodeplaner gjennom året. Antall planer varierer fra avdeling til avdeling. Den inneholder spesifikke planer for hver enkelt avdeling.

Kap. 1. BARNEHAGENS FORMÅL, VERDIGRUNNLAG OG OPPGAVER

”Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem”
(Barnehageloven § 1 Formål)

1.1.0. Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver

Vi på Veslefrikk skal formidle grunnleggende verdier som respekt, toleranse, likeverd, likestilling, medvirkning og medansvar gjennom et fellesskap preget av omsorg, raushet, glede og humor.

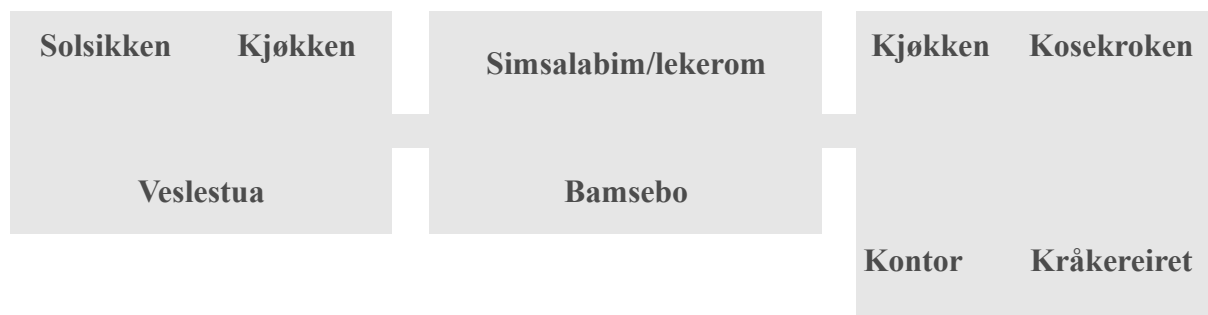
1.2.0. Forutsetninger

Praktiske:

Barnehagen er bygd i 1973. Vi har en felles, oversiktlig utelekeplass med lekeapparater, grøntareal, sandkasse og en asfaltert del. Utelekeplassen ligger bort fra bilvei. Barnehagen ligger på sykehusets område, og grenser mot Ullevål Hageby. Det er få av barna i barnehagen som bor i nærmiljøet.

Inne har hver av de 5 avdelingene oppholds- og lekerom, garderobe og bad/stellerom. Felles har vi 1 lekerom (Simsalabim), 2 kjøkken, 2 voksentoaletter, personalrom, møterom og kontor. Vi har også tilgang på Villa 4 og Moffedille.

Oversikt over barnehage

På hver avdeling er det en førskolelærer (pedagogisk leder) og to assistenter/fagarbeidere. I tillegg er daglig leder utdannet førskolelærer. Vi kan ha ekstrahjelper inne på barn med spesielle behov. På småbarnskjøkkenet har vi en 50 % kjøkkenassistentstilling som lager middag til småbarna.

Personalet går vakter: tidlig, mellom og sein.

førskolelærer har 33,5 timer i uka i barnehagen, og 4 timer ubunden tid til hjemmearbeid. De andre har 37,5 timers uke ved full stilling. De ulike vaktene lengde varierer fra avdeling til avdeling. Ved sykdom, ferier og avspasering samarbeider oftest naboavdelingene.

Barna:

Barna har behov for trygghet, omsorg, hjelp, støtte og oppmuntring. De har behov for å bli vist tillit, og bli selvstendige. For barna er det også viktig at de voksne er tilgjengelige, nærværende og interesserte.

Barna er på ulike utviklingsnivåer, og har derfor individuelle behov og forutsetninger. Dette må vi ta hensyn til under planlegging.

Personal:

Personalet består av førskolelærere, fagarbeidere og assistenter.

Førskolelærerne har en 3-årig høyskoleutdanning, fagarbeidere har videregående skole og praksis, og assistentene er uten formell utdanning innen barnehage.

Personalet har et godt arbeidsmiljø med godt samarbeid. Å føle seg betydningsfull, få utfordringer og varierte arbeidsoppgaver er også noe personalet synes er viktig. Daglig leder har ansvar for å veilede pedagogiske ledere, og pedagogiske ledere skal veilede personalet på sin avdeling. Vi kan trekke inn eksterne veiledere ved behov. Personalet har ansvar for egne utfordringer, og må også ta ansvar på arbeidsplassen.

Foreldre:

Foreldrene har behov for å være trygge på og vite at barnas behov for mat, søvn, lek, trygghet, glede og deres individuelle behov blir ivaretatt på best mulig måte.

Vi på Veslefrikk skal formidle grunnleggende verdier som respekt, toleranse, likeverd, likestilling, medvirkning og medansvar gjennom et fellesskap preget av omsorg, raushet, glede og humor.

1.3.0. Den rause barnehage

Vår visjon er ”den rause barnehage” ovenfor barn, foreldre og kollegaer. Hovedmålet vårt vil være å oppnå stor grad av trygghet og trivsel for alle.

”Den rause barnehage” innebærer for oss: å være imøtekommende, anerkjennende, tenke oss om før vi sier nei, gi av oss selv, samarbeide og fremvise fleksibilitet og respekt.

Vi ser huset som en helhet, og er imøtekommende og respektere barn, foreldre og kollegaer sine ønsker og behov. Det å være lyttende, ydmyk, tydelig og ha en åpen dialog med foreldre, barn og ansatte er en forutsetning for å kunne jobbe mot visjonen vår.

Det å snakke *med* barna og ikke *til*, er grunnleggende holdninger vi vektlegger i stor grad.

Det å kunne gjøre nødvendige omrokkeringer av personalet ved behov, passe hverandres barn, hjelpe andre avdelinger, og gjøre hverandre gode ved å dele ideer, erfaringer og kunnskap er også med på å bidra til ”den rause barnehage”.

1.4.0. Medvirkning

Det er viktig for barn at de får være med å påvirke og utforme sin egen hverdag. Barns interesser og spørsmål danner grunnlag for læringsprosesser og aktiviteter i barnehagen. De voksne må lytte og prøve å tolke kroppsspråk og verbalt språk for å kunne møte barnet på dets premisser.

Barnas medvirkning skal skje etter barnets alder og modningsnivå. Graden av medbestemmelse vil variere og vi har derfor definert hva medvirkning vil si for oss på ulike alderstrinn. (se neste side).

Barns medvirkning

Barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

0 – 3 år	3 – 6 år
<ul style="list-style-type: none">■ Ta del i borddekking■ Bestemme selv hva slags pålegg en vil ha.■ Bestemme mengde mat■ Smøre brødskiven selv■ Bestemme hva de ønsker å leke med.■ Bestemme sanger, regler osv. vi skal synge i for eksempel samlingsstund.■ Være med å bestemme om de vil leke ute/inne og sove/hvile. ute/inne og sove/hvile.■ Medvirke til valg av turmål når det lar seg gjøre.■ Dotrening.	<ul style="list-style-type: none">■ Får bestemme hvordan avskjeden skal foregå.■ Bestemme hva og med hvem en ønsker å leke med i frileken.■ Dekke på bordet.■ Bestemme selv pålegg, drikke og mengde mat■ Får hvile etter behov■ Bestemme sanger, eventyr, leker osv. i samlingsstunden.■ Mulighet til å lede samlingsstunden noen ganger.■ Medvirke til valg av turmål når det lar seg gjøre.■ Gjenkalling av opplevelser. Viktig med åpne spørsmål.■ Moffedille.

Kap. 2. OMSORG, LEK OG LÆRING

”Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning.” (Rammeplanen s. 25)

Her på Veslefrikk har vi kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn som vi legger til grunn for dette arbeidet.

2.1.0. Kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn for barna

Barna opplever voksne som ser barneperspektivet og viser omsorg ved:

- voksne som har tid til å høre på meg
- voksne som har tid til å snakke med meg om det jeg er opptatt av
- voksne som tenker seg om før de sier nei
- voksne som har et fang jeg kan sitte på når jeg er lei meg

Barna har trygge leke- og utviklingsmuligheter ved å:

- oppleve voksne som liker å leke med meg
- la meg få prøve og feile
- oppleve voksne som setter grenser for meg

Barna utvikler positiv selvfølelse og selvstendighet ved:

- voksne som ser meg og gir meg ros og anerkjennelse
- å få gjøre ting selv
- voksne som bryr seg om den jeg er

Hvert enkelt barn opplever seg selv som en del av et fellesskap ved:

- å ha lekekamerater og voksne som spør etter meg
- voksne som lærer meg hvordan jeg skal oppføre meg sammen med de andre

2.2.0. Læring

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst og bidra til et godt grunnlag for livslang læring. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. (Rammeplan for barnehage s 26)

Læring om seg selv, om andre mennesker, om samspill og om den fysiske verden omkring, er prosesser som er med på å skape mening i barns liv. Barnehagen skal styrke barns læring i formelle og uformelle læringssituasjoner. De formelle situasjoner er planlagt og ledet av personalet. Uformelle læringssituasjoner er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter, og i her og nå situasjoner, i lek, oppdragelse og annen samhandling. Det er ikke hensiktsmessig å trekke klart skille mellom formelle og uformelle læringssituasjoner. Begge har en pedagogisk hensikt.

For at barna skal kunne utvikle sosial kompetanse, som handler om å mestre samspill med andre, må barna ha modeller som de kan lære av. Dette kommer ikke av seg selv. Det krever at vi voksne er bevisste rundt hvordan vi møter barns uttrykk gjennom kropp, språk, følelser og sosiale relasjoner. Vi må vise omsorg, respekt og være engasjerte og interesserte. De voksne må også sette grenser for hva som er tillatt og ikke. Grenser gir trygghet. Vi på Veslefrikk har valgt å bruke «8 temaer for godt samspill» (ICDP) som en veileder for oss voksne i møte med barnet. ICDP er et internasjonalt barneutviklingsprogram basert på nyere forskning ifht hvordan omsorgspersoner påvirker barns utvikling positivt. Gjennom de fire første temaene bygges gode relasjoner mellom barn og voksne. De fire siste temaene tilrettelegger for barns læring.

8 temaer for godt samspill

1. *Vis positive følelser- vis at du er glad i barnet*, ved for eksempel å ta i mot barna i garderoben med glede og vise følelser overfor andre.
2. *Juster det til barnet og følg dets utspill- følg barns initiativ*, ved for eksempel å følge andres utspill.
3. *Snakk til barnet om ting det er opptatt av og prøv å få i gang en følelsesmessig samtale*, ved for eksempel å lytte og følge med på hva barnet sier...
4. *Gi ros og anerkjennelse for det barnet klarer å gjøre*, ved for eksempel å få barnet til å kjenne seg betydningsfullt.
5. *Hjelp barnet til å samle sin oppmerksomhet, slik at dere har en felles opplevelse av ting i omgivelsene*, ved for eksempel å ha felles fokus med andre
6. *Gi mening til barnets opplevelse av omverdenen ved å beskrive det dere opplever sammen og ved å vise følelser og entusiasme*, ved for eksempel å forklare sammenhenger og å være engasjert sammen med barnet.
7. *Utdyp og gi forklaringer når du opplever noe sammen med barnet ditt*, ved å for eksempel dele kunnskap.
8. *Hjelp barnet ditt til å kontrollere seg selv ved å sette grenser for det på en positiv måte*, ved å for eksempel lede barnet, vise positive alternativer og ved å planlegge sammen. Altså være en veileder til fordel for en irrettesetter.

2.3.0. Lek

Vi voksne tilrettelegger for lek ved å gi tid, ro og rom. Vi er med på å utvikle leken ved å være deltakende i inne- og utelek. Vi må også være fleksible i forhold til dagsrytmen når det skjer ”fin” lek. De voksne må gi allsidighet i tilbudet til barna og sørge for at det er muligheter for forskjellig lek og utforskning.

Lek er både på ordentlig og på liksom. Den er på ordentlig innenfor lekens rammer, men på liksom sett utenfra. Lek innebærer både nærhet og distanse. Det man har lekt, har man opplevd og likevel ikke opplevd.

Man kan gjøre saker og ting på ordentlig, kamuflert som lek

Man kan gjøre ting på lek, selv om det ser ut som det er på ordentlig

Lek varer i en evighet, og tiden forsvinner på et blunk.

I leken behandler man det kjente som ukjent, og det ukjente som kjent. Man kan late som man aldri har vært hjemme hos seg selv før og at hotellrommet er hjemmet sitt

Lek er både glede og dypt alvor.

2.4.0. Lekegrupper

I lekegrupper vil det ikke, som navnet kanskje skulle tilsi, bare foregå lek. Her vil det også foregå formingsaktiviteter, samling, turer etc. I gruppene blir det færre å forholde seg til, og det vil være mulighet for mer voksenkontakt, da en voksen kan konsentrere seg om bare denne gruppa der og da. De voksne har bedre mulighet til å observere og få oversikt over gruppa.

2.5.0. Førskoleklubb

Alle førskolebarna i Ullevåls-barnehagene skal ha et tilbud om klubb en dag i uken. Likt for alle barnehagene er at man skal ha samme pedagogiske plattform.

Ansatte ved Moffedille kan bidra med veiledning. Klubben skal ha en arbeidsplan og en ansvarsperson.

Det skal blant annet jobbes med:

Sosial kompetanse	Fagområder
<ul style="list-style-type: none">• barns medvirkning• positivt selvbilde• selvtillit• selvhjulpenhet	<ul style="list-style-type: none">• uteliv og friluft• lese- og skriveferdigheter• matematikk

I tillegg skal alle førskoleklubbene ha en felles tur og samles innimellom til korøving.

Kap. 3. FAGOMRÅDER

I Rammeplanen er det en vid definisjon av fag som legges til grunn. De 7 fagområdene skal dekke et vidt læringsområde med muligheter for opplevelser og erfaringer, innhenting av kunnskap, læring av ferdigheter og utvikling av holdninger.

Fagområdene berøres både gjennom hverdagsaktivitetene i barnehagen, og gjennom periodisk innhold (temaarbeid) der aktivitetene i større grad er ledet av voksne.

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt med formulert mål for arbeidet for å fremme barns utvikling og læring og presisering av personalets ansvar.

Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnets alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. Vi synliggjør hvert fagområde med progresjon fra småbarn til storebarn.

5 – 6 år	Erfaring Erfaring Erfaring Erfaring Erfaring Erfaring
4 – 5 år	Erfaring Erfaring Erfaring Erfaring Erfaring
3 – 4 år	Erfaring Erfaring Erfaring
2 – 3 år	Erfaring Erfaring
1 – 2 år	Erfaring

Skjematisk fremstilling av at barn trenger ulike typer- og ulik mengde med erfaringer i forhold til alder (skjema Kari Pape).

Natur, miljø og teknikk

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Naturen er en kilde til skjønnhets- opplevelser og gir inspirasjon til estetiske uttrykk. Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Det er et mål at barn skal få en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling. I dette inngår kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen.

0 – 3 år

- Er ute i all slags vær
- Snakker om hva vi skal ha på oss ute i forhold til været
- Opplever ulike årstider gjennom ulike lekeaktiviteter, for eksempel plasker i regn, lager spor i snøen
- Barna lærer å ta vare på naturen, lærer hva som er søppel og hvor de kan kaste søppel.
- Temaarbeid, for eksempel dyr. Snakker om dyr; hva sier de? Hva heter de? Hvem får vi melk i fra?
- Tar med noe av det vi finner på tur tilbake til barnehagen, og eventuelt lager noe av det.
- Snakker om det vi ser og opplever på tur, for eksempel kjøretøyer og maskiner og hva de brukes til.
- Enkle tekniske leker, for eksempel puttekasseleker, nopper og Duplo
- Barna forsker, for eksempel gjennom at de naturlig bruker sansene sine. Smaker på gress, lukter på blomster, kjenner på sand, jord osv.

3 – 6 år

- Magnettavle- snakker om været og hva vi må kle oss med
- Bevisstgjøring av årstider: om vinteren går vi på ski, lager snømann, om sommeren klatrer vi i trær og på våren koster/raker vi ute. Eksperimenterer med vann for eksempel tar med is/snø inn, fryser vann, hva skjer da?
- Lærer barna å ta vare på naturen, for eksempel ved kildesortering og resirkulering
- Lærer barna å respektere naturen, for eksempel ved å ikke trække på maurtuer. Delta i Rusken
- Tema, for eksempel kroppen vår. Snakker om kroppen vår. Likheter og forskjeller, for eksempel øyenfarge. Dialog om fødsel, liv og død når barna viser interesse for dette.
- Turer i skog og mark, for eksempel natursti i Gaustadskogen, grilling i skogen, spikke grillspyd. Tur til teknisk museum, Zoologisk hage o.l. Ser i bøker og undrer oss sammen, faktabøker, bruke forstørrelsesglass. Tar bilder av opplevelser og ting i naturen som brukes i ettertid
- Konstruksjonsleker, feks Geomag og Lego.
- Forsker og eksperimenter, demonterer en lampe, telefon el.

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap og å selv være avsender av et budskap. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim og regler og sanger. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst

0 – 3 år	3 – 6 år
<ul style="list-style-type: none">■ Samlingstund, hører navnet sitt■ Turer/ fellesopplevelser■ Her og nå på turen, snakker om det vi ser■ Lek, voksne setter ord på leken/ det som skjer■ Bruker hverdagsaktiviteter til å snakke sammen om det vi foretar oss enten det er bleieskift eller måltid■ Snakker om det barna er opptatt av■ Setter ord på følelser, for eksempel ”nå ser jeg at du blir sint, glad osv.”■ Personalet bruker enkelt språk. Ikke lange setninger og vanskelige ord.■ Bruker benevning (med/visualisering) sier navn på klær, pålegg osv.■ Gjentakelse. For å bekrefte at man har oppfattet riktig, riktig uttale, sanger,rim osv.■ Leker med ord for eksempel tøyserim.■ Rim, regler, sangleker bevegelsessanger, rytme, for eksempel Boogie boogie■ Eventyr, for eksempel bukkene bruse■ Ser i bøker og snakker sammen, mye bilder og lite tekst (Emma, Lillesøster, pekebøker)■ Enkle samtaler om hvem som er tilstede (for eksempel med flanellograf)■ SPESIELLE VERKTØY: Tras, Askeladden, barnesamtaler, smågrupper	<ul style="list-style-type: none">■ Samlingstund, kjenner igjen navnet sitt (med bokstaver)■ Turer/ fellesopplevelser■ Tar opp igjen, husker, ser bilder osv. Tekstskaping. Bruker tavlen b.l.a til å gjenfortelle■ Barna bruker språket mer aktivt selv, for eksempel via rollelek■ Snakker om det som skjer og utvider perspektiver- forklaringer. Hvorfor kler vi på oss, hva gjør vi når vi skal spise osv.■ Oppsummeringer- setter ord på innhold, tanker, opplevelser og følelser■ Hvordan hadde du det inni deg når du var så glad, lei deg osv?■ Bevisstgjøring i forhold til hvordan man uttrykker seg og bruker språket■ Bruker benevning for eksempel ved bordet, ”kan du sende meg smøret”■ Gjentakelse■ Lager egne rim og dikt■ Tekstskaping■ Leker med ord, bokstaver og tall■ Sangleker- Per Sjuspring, slå på ring■ Regelleker- Rødt lys■ Eventyr, for eksempel Skinnvotten■ Høytlesning, fortsettelsesbøker, temabøker■ Samtaler om det vi leser■ Dialog- lytte og konsentrere seg

Antall, rom og form.

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.

0 – 3 år	3 – 6 år
<ul style="list-style-type: none">■ Voksne bruker språket bevisst, for eksempel ”her er den store ballen”, ”jeg skal hente 2 kluter”.■ Visualisering, for eksempel ved bruk av gjenstander og bilder til sanger og regler.■ Sang, rim og regler. ”5 små aper”, ”En elefant kom marsjerende”, ”En kort en lang”.■ Bygger sandkaker.■ Voksne teller barna, ”hvem er her i dag”, samlingsstund.■ Telle-, form-, og faktabøker, ”Min første faktabok om tall”■ Oppdager og skaper ulike former og mønstre. Plastelina, baking, tegning og maling.■ Leker med klosser i ulike størrelser, klosser til å sette oppå hverandre eller i hverandre, Duplo, puslespill, puttekasser.■ Leker med snø, graver i snøen, voksen styrte aktiviteter.■ Erfarer, utforsker og leker med form og størrelse, bygger hytte, tunnel, bruker varierte landskaper og steder.■ Leser eventyr, ”Gullhår og de tre bjørnene”, ”Bukkene Bruse”.■ Lokalisering; faste plasser til ting, bøker i bokhylla, melka inni kjøleskapet.■ Erfaringer og funderinger rundt mål og målenheter. For eksempel ved baking og matlaging.	<ul style="list-style-type: none">■ Voksne bruke språket bevisst, ”hvor er den store ballen”, ”kan du hente 2 kluter”.■ Visualisering på tavle, whiteboard osv.■ Sang, Rim og regler. ”Ti Indianere”, ”Ellinga Vellinga”.■ Bygger sandkaker og selger i butikk.■ Barna teller: teller hverandre i samlingsstund, dekker bordet.■ Telle-, form-, og faktabøker.■ Puslespill med tall og antall, brettspill■ Bruker tall i hverdagen, for eksempel tall på skuffer.■ Modelleringsaktiviteter; trolleig, leire, pappmasje, gips.■ Konstruerer med klosser, puslespill, melkekasser, Lego, Geomag, Polydron.■ Bygger snømann, snølykter, snøhuler.■ Erfarer, utforsker og leker med form og størrelse, bygger hytte, tunnel, bruker varierte landskaper og steder.■ Leser eventyr: ”7 far i huset”, ”Geitekillingen som kunne telle til ti”, Norske folkeeventyr.■ Preposisjoner; under bordet, bak ”Ola”, nedi kassa, inni skapet. Ved rydding, stå i kø, leke gjemsel osv.■ Mer aktiv deltagelse i matlaging og baking. Leke med målebånd, linjal og vekt.

Kunst, Kultur og Kreativitet

Barnehagen må gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur til selv å uttrykke seg estetisk. Å være sammen om kulturelle opplevelser og å gjøre eller skape noe felles, bidrar til samhørighet. Barn skaper sin egen kultur ut fra egne opplevelser. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barn få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon. Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Formidling av kunst og kultur bidrar til å skape fortrolighet med og tilhørighet til kulturelle uttrykksformer.

0 – 3 år	3 – 6 år
<ul style="list-style-type: none">■ Eksperimenterer med: trolleig, maling(pensel, finger,..), plastelina, perle,...■ Tegner■ Fellesprosjekter - lager et bilde■ Lager ting med hjelp■ Utstilling – synliggjøre det barna lager■ Konstruksjonslek (duplo, store klosser)■ Lytter til musikk/ fortellinger, f.eks. T. Egner, «Karius og Baktus», barnesanger■ Sangleker, f.eks. «bjørnen sover»■ Bli kjent rytmeinstrumenter – eksperimenterer■ Sang/ regler (enkle), f.eks. «Bake,bake kake»■ Kle seg ut, som en del av rollelek – frilek■ Dramatisering av eventyr, sanger, rim og regler/ flanellograf, for eksempel «Bukkene bruse», «Gullhår og de tre bjørnene»■ Ser i bøker og snakker om innhold – billedbøker, for eksempel «Tassen og Ludde»■ Gå på teater (fellesopplevelser)	<ul style="list-style-type: none">■ Lager noe utifra en oppgave/ opplevelse/ tema med trolleig (barna er med å lage), maling (teknikk), plastelina, perle,...■ Tegner/ fargelegger■ Fellesprosjekter – sette opp en teaterforestilling■ Lager ting med mindre hjelp/ selvstendig■ Utstilling – synliggjøre det barna lager■ Konstruksjonslek (Lego, små klosser)■ Lytter til musikk/ fortellinger- bevisstgjøre barna i forhold til musikken (ulike sjangere, tekst, tempo,..)■ Sangleker, f.eks. «Per sjuspring»■ Bruke rytmeinstrumenter – satt i system, samspill, følger rytme■ Sang – flere vers, vanskelig tekst (5årskor)■ rim og regler, for eksempel ABC-boka■ Rollelek – frilek■ Dramatisering av eventyr, sanger, rim og regler/ flanellograf, f.eks. «Rødhette og ulven», «Hans og Grete»■ Høytlesning av bøker/fortsettelsesbøker, f.eks. Roald Dahl■ Gå på teater (fellesopplevelser)

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier og holdninger. Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. Kristen tro og tradisjon har sammen med humanistiske verdier gjennom århundrer preget norsk og europeisk kultur. Norge er i dag et multireligiøst og flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Den etiske veiledning barnehagen gir barn, må ta hensyn til barnets forutsetninger og det enkelte hjemms kulturelle og religiøse eller verdimeslige tilknytning.

0 – 3 år	3 – 6 år
<ul style="list-style-type: none">■ Synger, ser i bøker, bruker bilder og flanellograf. For eksempel billedbøker med gutter og jenter, enkle sanger om deg og meg.■ Synliggjør ulikheter og mangfold ved at vi for eksempel snakker om at ”du er gutt og jeg er jente”, ”hun har brun hud og han har hvit hud”. Dette bruker vi ofte som innhold i samlingsstund.■ Markerer høytid ved at vi for eksempel ser enkle teater og dramatiseringer, har adventsstund hvor vi tenner lys, leser dikt- en visuell opplevelse. Markerer luciadagen ved å se på at de eldste barna går i luciatog.■ Lærer barna enkle regler, for eksempel; hvordan vi ønsker å ha det når vi spiser: sitte på stolen, ikke grise med maten.■ Situasjonsbetingede samtaler; voksne veileder i sosial kompetanse: ”Du må kjøre rundt i stedet for å kjøre på.” ”Du må spørre om å få låne i stedet for å ta.”■ Voksne veileder barna til å finne sine personlige grenser ved å være til stede og bidra aktivt, men varsomt i konfliktløsning: ”Du må si ifra! Nei, jeg vil ikke.” ”Nå er jeg mett”■ Voksne som undrer seg sammen med barna; ”Se.. nå har bladene blitt helt gule!”	<ul style="list-style-type: none">■ Synger, leser bøker, forteller historier og samtaler om historiene. Sanger; ”Noen barn er brune”, ”Et barn er født i Betlehem”■ Jobber med mangfold, ved for eksempel FORUT- arbeid. Snakker om ulikheter i verden og viktigheten av å hjelpe de barna som ikke har like mye som oss.■ Gå på teater, barna er med å spille teater, barna deltar på adventsstund, vi setter opp julekrybbe, barna får kjennskap til historien om juleevangeliet. Barna går i luciatog. Voksne tilrettelegger for at barna kan ta med seg opplevelsene videre i leken.■ Lærer barna å ta hensyn til hverandre, ved for eksempel å sende mat under måltid, samarbeide, rydder etter seg, voksne og barn minner om hvilke regler som gjelder på avdelingen.■ Situasjonsbetingede og planlagte samtaler om egne og andres følelser: ”la du merke til at han ble lei seg når du gjorde slik.” ”Hva følte/tenkte du da hun sa det til deg?”■ Voksne oppfordrer, veileder og bidrar til at barna skal løse konflikter på egen hånd. Lærer barna å respektere andres følelser: ”Det er viktig at du hører etter når han sier nei.” ”Kunne du gjort noe annerledes nå?”■ Voksne undrer seg og har filosofiske samtaler med barna; ”Hvorfor blir bladene gule om høsten tro..?”

Kropp, bevegelse og helse

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Barn er kroppslig aktive. Og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter.

0 – 3 år	3 – 6 år
<ul style="list-style-type: none">■ Krabber, løper, går, balanserer, klatrer, går i trapper, skli, prøve – sykler■ Sangleker/ bevegelsessanger(f.eks ”danse boogie boogie”, ”alle barna klapper”. Bruke sansene; lukte, smake, kjenne, føle, lek med ball. Se barnets kroppslige behov. Sulten/mett, varm/kald, trøtt/våken■ Bevisstgjøring av kroppen ved å benevne kroppsdel(”du har to øyne..”, ”tommelfinger..”)■ Billedbøker, for eksempel Emma og Thomas. Flanellograf. Ha et sunt og variert kosthold(Karius og Baktus...)■ Bli klar over sin egen kropp – andres kropp, forskjell gutt/jente.■ Bevegelser til musikk – fri herming■ Selvstendighetstrening; spiser selv, smører selv, kler av og på seg selv, do-trening, klare å vaske hender selv■ Går på tur både med og uten vogn, for eksempel på sykkelstien	<ul style="list-style-type: none">■ Gå i ulendt terreng, klatre i lekestativ/trær, sykler■ Regelleker, for eksempel ”Per sjuspring”, ”stiv heks”, ”verkstedlek”, ”Maja, Maja”, ”jeg har et hode..”. Bevegelsesleker i sal – ett ben i ringen/utenfor, med musikk, matter, ringspill.■ Ytre selv sine ønsker/behov■ Større bevisstgjøring av kroppen. (”Hode, skulder, kne og tå..”) Bøker om kroppen med tekst. Snakke om sykdom der det er naturlig - hvorfor vi blir syke? Hvordan forebygge sykdom ved vask av hender før mat og etter do, når vi har vært ute, hvorfor lue, snyte nese.. Lære om sunt og variert kosthold.■ Lære om kroppen og om egen og andres respekt for kroppen.■ Formidling av fortellinger med berøring, blant annet ved å fortelle eventyr ”på ryggen” til barnet.■ Dans til musikk – bevegelsene styres etter forskjellig type musikk■ Kle av og på seg selv og begynnende vurdering av klær etter hva slags vær det er. Gå på do selv og selv huske håndvasken etterpå.■ Gå til fots dit vi skal, for eksempel til Voldsløkka.

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt. Barnas ulike erfaringer fra hjem, omgangskrets og reiser vil kunne gi kunnskap om ulike samfunn. Fagområdet omfatter også mediens betydning for barns hverdag.

0 – 3 år	3 – 6 år
<ul style="list-style-type: none">■ Delta på brannuke og enkel samlingstund med hånddukker (Eldar og Vanja)■ Tegnefilm (brannmann Sam)■ Deltar på varslet/uvarslet brannøvelse■ Deltar på barnehagedagen■ Lager bidrag til utstilling■ Luciafeiring■ Foreldrene inviteres til foreldrekaffe, og vi ser på toget■ Nissemarsj med nissefest■ Karneval■ Vi kler oss ut og har fest, slår ”katta” ut av sekken■ 17.mai feiring med foreldrekaffe■ Går på korte turer i nærmiljøet eks. Butikken, helikopterplassen, sykehusområdet. Gjenskaller opplevelser i etterkant en til en.■ Bondegårdsbesøk■ Gir barna felles positive opplevelser gjennom for eksempel å besøke zoologisk museum og bondegård. Gjenskaller av det vi har sett ved hjelp av konkrete. For eksempel: Hvilke dyr så vi og hva sier det dyret?■ Synliggjøring av levesett for eksempel gjennom ”Her bor jeg-hus” og snakker om hver enkelts familie.	<ul style="list-style-type: none">■ Lengre samlingsstund med tema brann. Hva gjør vi hvis det brenner. Bruker historier om Eldar og Vanja. Får kjennskap til 110. Demonstrasjon av brannslukking av brannansvarlig på Ullevål■ Deltar på barnehagedagen. Står i kiosken. Opptrer på uka (5 åringene synger i kor)■ Luciafeiring■ Foreldrene inviteres til foreldrekaffe, og ser på toget. Storebarna går i toget■ Nissemarsj med nissefest■ Karneval■ Vi kler oss ut og har fest, slår ”katta” ut av sekken■ Går på lengre og mer målrettede turer både innenfor og utenfor Ullevål. For eksempel besøker foreldrenes arbeidsplass, Sognsvann, ser på statuer. Snakker om opplevelsene i etterkant gjennom samlingsstund, tegner, maler eller leker ut temaet rundt turen. . .■ Jobber med Forut- prosjekter gjennom å følge en familie fra et annet land, for eksempel se film om familien. Avslutter markeringen med en basar der inntektene går til Forut.■ Bondegårdsbesøk, gir barna felles positive opplevelser, innblikk i ulike kulturer og samfunnsendringer. For eksempel at man besøker barnekunstmuseum og teknisk museum. Kan filosofere over bilder vi ser; hva tror dere dette bilde skal fortelle oss?■ Bevisstgjøring rundt ulike levesett, gjennom samtaler om ulike familieforhold, f.eks. noen bor sammen med mor og far, andre sammen med bare en av foreldrene.

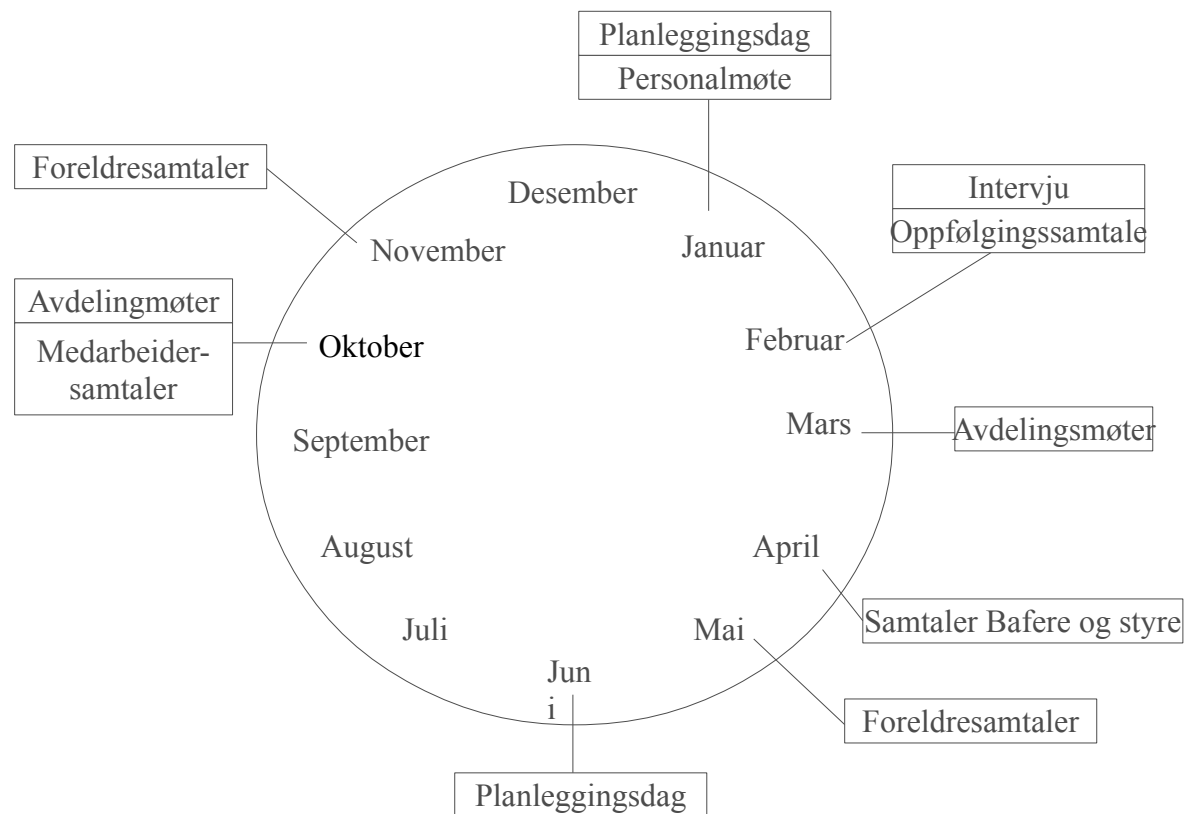
Kap. 4. PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

4.1.0. Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. I Veslefrikk barnehage blir dette gjort på følgende måte:

Hva slags dokumentasjon	Hva vurderer vi	Når vurderer vi
✓ lokal rammeplan	✓ samspill barn-barn,	✓ på avdelingsmøter
✓ virksomhetsplan	barn-voksen, voksen-	✓ personalmøter
✓ årsplan	voksen	✓ ledermøter
✓ kvalitetssystem	✓ barns utvikling,	✓ planleggingsdager
✓ månedsplaner og ukeplaner	lek/læring og trivsel	✓ foreldresamtaler/-møter
✓ ”Dagen i dag”/ dagsrapport	✓ (Kvalitetsbeskrivelsen e/kjennetegn)	✓ daglige samtaler med barna
✓ permer/ portefølje	✓ barnehagens aktiviteter og gjøremål	

Vi kvalitetssikrer kontinuerlig arbeidet vårt i forhold til personale, barn og foreldre. I den forbindelse har vi utarbeidet kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn. Kvalitetsbeskrivelsene er felles for alle barnehagene på Ullevål, og er overordnede målsetninger. Barnehagene har utformet egne kjennetegn til kvalitetsbeskrivelsene. De konkretiserer beskrivelsene og gjør det mulig å observere, beskrive og etterprøve arbeidet. På Veslefrikk kvalitetssikres arbeidet som vist i modellen.

Avdelingsmøter og planleggingsdag:

- Bruke de graderte skjemaene i forhold til kjennetegn personale, barn (hele barnegruppa) og foreldre

Personalmøte:

- Alle leverer anonymt besvart gradert skjema for kjennetegn personalet til vernombud på forhånd. Vernombud oppsummerer, og presenterer resultatet og videre arbeid.
- Vurdere om systemet fungerer og om vi følger opp resultatene. Er kjennetegnene gode nok? Daglig leder er ansvarlig.

Medarbeidersamtaler:

- Eget skjema som brukes, og kjennetegnene er inkludert. Oppfølgingssamtaler etter ca. 6 mnd.

Samtaler bafere og daglig leder:

- Kjennetegnene for personalet er en del av temaet når daglig leder har samtaler med barnepleiere, assistenter og fagarbeidere.

Foreldresamtaler:

- Går gjennom kjennetegn på enkelt barn i forkant av samtalen og går gjennom eget skjema på avdelingsmøtene.
- Gradert skjema med kjennetegn for foreldre deles ut på forhånd til foreldrene, og bes taes med til samtalen

Synliggjøring:

- Henger på personaltoaletter.
- Står i årsplanen
- Folder som henges opp og deles ut
- Oppsummeres skriftlig etter hver vurdering (til internt bruk). Skriver ned «score» og kommentarer til hvert kjennetegn.
- Alle avdelinger ha en egen perm der skjema og oppsummeringer blir oppbevart.

4.2.0. Observasjon

Titt nøye

Du får ikke lange tiden

Roger Sivoll

Observasjon er et av de arbeidsredskapene vi ved Veslefrikk barnehage bruker for å bli bedre kjent med barnegruppen og hvert enkelt barn. Gjennom observasjon kan vi samle viten som kan gi et helhetsbilde av hvordan det enkelte barn trives, lærer og utvikler seg.

«Oppmerksomheten må både rettes mot samspillet barna i mellom, mellom barn og personalet og mellom barnehagens ansatte.» (Rammeplanen s. 50)

På avdelingsmøtene deler vi opplevelser og hverdagsepisoder i tillegg til mer strukturerte observasjoner. Alle de voksne i barnehagen skal utføre observasjoner. Observasjonene vil være utgangspunkt for planlegging og vurdering på avdelinga, slik at vi kan tilrettelegge best mulig for enkeltbarn og barnegruppen. De vil også bli brukt i forbindelse med foreldresamtaler.

Å observere barn er:

- *å se hva barna gjør men også lure på hvorfor de gjør det,*
- *å nærme seg en annen verden forsiktig, oppmerksomt og ettertenksomt,*
- *å se, lytte, føle og huske*
- *å gi seg selv og andre mennesker mulighet for utvikling.*

Arvidsson (svensk høyskolelærer)

Når vi har observert er det lettere å gi uttrykk for inntrykkene. Det gjør oss i bedre i stand til å tenke høyt sammen, og til å finne eventuelle tiltak der det er nødvendig. Dette er til enhver tid til barnets beste.

4.3.0. Hverdagsaktiviteter

Hverdagsaktivitetene er de faste rutinene fra dag til dag, og de er forutsigbare. Dette er måltider, av- og påkledning, soving/hviling, utelek, innelek og hygiene. Vi har felles konkrete mål for hele barnehagen og synliggjør hver hverdagsaktivitet med progresjon fra småbarn til storebarn. (se neste side).

Søvn og hvile

Hensikt: Barna skal få mulighet til hvile/søvn ved behov. Barna skal få kjenne at det er godt å hvile.

0 – 3 år

- Voksne tar seg tid til å høre på meg.
- Barna bli skiftet på før de legger seg.
- Barna opplever trygghet ved legging.
- Komfort, de voksne passer på at barna har det de trenger av tøy, mm.
- En voksen er alltid tilgjengelig for de som sover.
- Barna får mulighet til å ta med smokk, kosedyr mm.
- Sovetider tilpasses i samarbeid med foreldrene.
- Barna får sove inne ved behov.

3 – 6 år

- De barna som har behov for søvn og hvile får slappe av på et rolig sted (madrass o.l.).

Hygiene

Hensikt: Barna skal få kjennskap til gode hygiene rutiner.

0 – 3 år

- Barna skal trene på å skru på vannet, ta såpe, vaske og tørke seg. Før maten og etter do-besøk.
- Do og pottetrening for de små i rolige omgivelser.

3 – 6 år

- Barna skal vaske hendene før maten og etter do-besøk.
- Barna står i do-kø hvor en voksen følger opp
- Barna pusser nese, tørker bort matrestene i ansiktet/på hendene med klut, holde for munnen ved hosting.
- De små får hjelp til å tørke seg etter do-besøk, hvis de trenger/ønsker det. Voksne oppmuntrer barna til å tørke seg selv, men spør om de vil ha hjelp.

Måltid

Hensikt: Å dekke daglig behov for mat, trygghet og felleskap.

0 – 3 år

- Trene på å smøre selv.
- Lære navn på påleggsorter.
- Oppleve måltidet som en felles, hyggelig stund.
- Få kjennskap til alminnelig bordskikk, eks: Vente på tur, ikke leke med maten, spise opp før de får nytt, sitte en «liten» stund ved bordet og takke for maten.
- Benytte måltidene til å snakke sammen, gjenkalle felles opplevelser, snakke om turer, der og da-opplevelser, felles fokus, gi rom for at barna forteller fra hjemme-opplevelser.
- Oppfordre til å bruke skjeen og ikke hånden.
- Voksne må tåle litt søl og evt. regulere «griseri» med en stille konsekvens.
- Barna får erfare ulike smaker, eks: smake på sitron, og sette ord på at den var sur.
- Oppfordre barna til å kjenne på sult/metthetsfølelsen. Eks: «Tror du at du orker en hel skive?»

3 – 6 år

- Barna smører sin egen mat og voksne hjelper til ved behov.
- Barna oppfordres til å være konkrete når de ber om å få noe tilsendt ved bordet.
- Få kjennskap til alminnelig bordskikk, eks: vente på tur, ikke leke med maten, spise opp før de får en ny, sitte en «liten» stund ved bordet, takke for maten.
- Få kjennskap til sunn mat.
- Barna skal få trening i å ta valg og holde fast ved dem (eks: vil du ha en halv eller en hel skive?).
- Barna får mulighet til å øve med kniv og gaffel.
- Barna tørker opp selv hvis de har sølt.
- Måltidene skal være en hyggelig og rolig stund, med rom for samtaler.
- Faste rutiner (faste plasser, bordvers).
- Barna hjelper ti med å dekke på bordet (ordensbarn).
- Barna rydder opp etter seg når de er ferdig. (kopp, tallerken og bestikk).

Av og påkledning

Hensikt: Riktig klær til riktig vær. Barna skal gradvis lære selvstendighet (Mestringsglede).

0 – 3 år

- De eldste barna motiveres til å kle av og på seg selv.
- Voksne anerkjenner og roser barna for det de gjør.
- Voksne som er tilstede og hjelper, veileder, støtter og tar avgjørelser.
- Setter ord på hva vi gjør, eks: skoen skal på foten, votten skal på hånden.
- Inkludere barna i avgjørelser, eks: «I dag regner det, hva skal vi ta på oss da»?
- Oppfordre barna til å rydde sine egne klær på benken.
- Kler på barna i mindre grupper.
- Tar oss god tid ved påkledning.
- Visualisere med bilder av klær og sko, og også rekkefølgen på påkledningen.

3 – 6 år

- Kle på i mindre grupper.
- Gi barna tid og rom for å klare påkledningen selv.
- Voksne er tilstede, motiverer og hjelper til ved behov.
- Inkludere barna i avgjørelser på hvilke klær som må benyttes.
- Barna får veiledning slik at de kan holde orden på plassen sin i garderoben.
- Barna oppfordres til å hjelpe hverandre.

Kap. 5. SAMARBEID

5.1.0. Foreldresamarbeid.

Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver, og på den måte skape et godt grunnlag for barns utvikling, livslange læring og aktive deltakelse i et demokratisk samfunn. Det er foreldrene som har ansvaret for barns oppdragelse. Barnehagen representerer et kompletterende miljø i forhold til hjemmet. (Rammeplanen s. 14)

Som grunnlag for alt foreldresamarbeid ligger kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn. Kjennetegnene har foreldrene vært med på utformingen av.

Kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn for foreldrene

Foreldrene opplever barnehagen som et trygt sted når de forlater det kjæreste de har ved at:

- Jeg blir møtt når jeg blir levert og henter barna.
- Barnet blir sett, hørt og møtt.
- Barnehagen tar kontakt om barnet ikke er fornøyd/ det har skjedd noe spesielt.
- Det fysiske miljø inne og ute er sikkert, og at sikkerheten blir ivaretatt også utenfor barnehagen (egne turregler).

Foreldrene opplever at samarbeid er basert på gjensidighet ved at:

- Jeg kan ha en dialog med gjensidig utveksling av informasjon med personalet.
- Begge parter holder avtaler og gir beskjeder av betydning.

Foreldre opplever seg selv som en ressurs ved at:

- Jeg kan komme med konstruktive tilbakemeldinger.
- Jeg kan påvirke barnehagehverdagen gjennom samtaler, foreldremøter og spørreskjemaer.
- Det jeg kommer med blir tatt hensyn til fordi jeg kjenner barnet mitt best.

Foreldrene opplever barnehagen som fleksibel ved at:

- Jeg kan levere og hente barna når jeg ønsker det.
- Avdelingene hjelper hverandre ved fravær, slik at åpningstiden kan opprettholdes.

De ulike samarbeidsformene

Tilvenning:

Det å være ny i barnehagen betyr å skulle bli kjent med nye barn og voksne, nye omgivelser og rutiner. Tilvenningen tar tid, og kan oppleves både som spennende, morsom og kanskje litt skummelt. Når barnet begynner i barnehagen, er det et fremmed sted for både barn og foreldre. Vi bruker god tid til denne prosessen. Vi blir gradvis kjent med dere som foreldre og med barnet, og dere med barnehagen. I tilvenningsperioden har barnet en fast voksenkontakt, som skal følge opp barnet spesielt, og sørge for å gi barnet en trygg og forutsigbar hverdag. Barnet skal bli sett, hørt, forstått og dette sikres gjennom en nær voksen-barn relasjon. Vi setter av tid til samtale og prøver å skape trygghet i forhold til alt nytt.

Når barnet flytter fra småbarna til storebarna, er dette fremmed sted i kjent omgivelser. På våren går barna, sammen med en voksen på besøk til den avdelingen det skal begynne på. Barna deltar f.eks i lek, samlinger og måltider for å bli kjent med personell og andre barn på ny avdeling. Det er viktig å innarbeide gode rutiner slik at overgangen fra liten til stor avdeling blir trygg og attraktiv.

Introduksjonssamtale:

I løpet av de første dagene har vi en samtale der nye foreldre og personal utveksler viktig informasjon om barnet og barnehagen.

Daglig kontakt ved bringing og henting av barnet:

Denne kontakten verdsetter vi høyt, da den er den hyppigste. Her gir vi opplysninger som kan være relevante for barnets humør, og episoder som kan prege barnet. Det vil også være nyttig for oss å vite om små og store begivenheter som har skjedd hjemme og som barnet kan være opptatt av. Gi alltid beskjed til en voksen når dere kommer og går. Vi vil også ha beskjed når andre enn mor/ far henter barnet.

Foreldresamtaler:

Samtale om ditt barn. Våre observasjoner og inntrykk, og ikke minst deres opplysninger om barnet. Disse holdes etter behov, og begge parter kan ta initiativ til dette.

Foreldremøte:

Formelt organ hvor det gis viktig informasjon fra avdelinga, og der vi i fellesskap kan planlegge innholdet i barnehagen. Dette er 1 eller 2 ganger pr. år.
Foreldre arrangementer/ fellesarrangementer.

Foreldrearrangementer:

Det er positivt for barna å se foreldrene i barnehagen, og at vi kan ha det fint sammen. Vi arrangerer ulike sammenkomster for foreldre, barn og personal på avdelinga. Hvor ofte vil variere fra avdeling til avdeling og foreldre som har mulighet og ønsker det kan delta.

Foreldrekontakt:

En av foreldrene på hver avdeling som dere kan bruke, dersom dere ikke ønsker å komme direkte til oss. Denne personen, og en vara, skal velges på det første foreldremøtet på høsten.

Oppslagstavle:

Skriftlig informasjon til dere fra personalet. FØLG MED!

5.2.0. Personalsamarbeid

På Veslefrikk arbeider vi for å oppnå et godt og konstruktivt samarbeid oss ansatte imellom. Skal vi kunne legge tilrette et godt pedagogisk tilbud for barna, er personalsamarbeidet alfa omega i denne sammenhengen. Kvalitetskriteriene med kjennetegn for personalet sier hva vi ønsker at den enkelte ansatte skal bidra med og kunne kreve hos oss.

Kvalitetsbeskrivelser med kjennetegn for personalet

Personalet opplever seg selv som viktige lagspillere ved å:

- være engasjert
- være fleksibel
- være hjelpsom
- være ansvarsfull
- bruke hverandres ressurser

Personalet opplever motivasjon, glede og omtanke i hverdagen ved å:

- være åpen for det som er nytt
- hilse og se hverandre
- føle seg betydningsfull gjennom å bli sett, hørt og møtt
- arbeide med medarbeidere som "sprer" humor og glede

Personalet opplever barnehagen som et sted med takhøyde ved å:

- godta ulikheter
- gi rom for initiativ
- skille sak og person
- bli tatt på alvor, være seg selv
- få tillit til å ta egne valg og avgjørelser

Personalet gis rom for vekst og utvikling ved å:

- gi veiledning, kurs, faglig diskusjoner, medarbeidersamtaler og planleggingstid
- få utfordringer og ansvar
- få konstruktive tilbakemeldinger - ros og oppmuntringer

For å fremme samarbeidet har vi følgende møter og samtaler ved barnehagen på dagtid og kveldstid:

Avdelingsmøter:

1-1,5 time pr.uke. Alle ansatte på avdelingen planlegger, vurderer og diskuterer den daglige driften av avdelingen.

AU-møter:

1 gang pr. måned. Tverrfaglig gruppe som består av daglig leder, ass. daglig leder, verneombud og de tillitsvalgte.(Rådgivende organ for daglig leder.)

Trivselsgrupper:

Møter etter behov. Personalet setter seg opp på den gruppen der de føler at de har mest å bidra med. Nå har vi trivsel barn, trivsel voksen, Simsalabim (sanggruppe), og en miljøgruppe (rydder og gjør det fint rundt oss).

Morgenmøte:

Hver morgen, men en fra hver avdeling. Dette brukes til å få oversikt over situasjonen på «huset» fra dag til dag, og avklare om hvem som hjelper hvis noen trenger hjelp i løpet av dagen.

Pedagogisk ledermøte:

2 ganger i måneden på dagtid, og hver 6.uke på kveldstid. Alle pedagogiske ledere og daglig leder diskuterer og samkjører de pedagogiske prinsipper og retningslinjer for hele «huset»

Medarbeidersamtale/veiledning:

Etter behov. Daglig leder har med pedagogiske ledere, og pedagogiske ledere med personalet på sin avdeling.

Nettverksmøte:

1 gang pr uke. Alle daglige ledere på barnehagene på Ullevål har møte.

Samarbeidsutvalg:

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ, og være med på å drøfte barnehagens ideelle grunnlag. Foreldrerådet velger 2 representanter og de ansatte velger 2 til å sitte i SU. Eier har en representant. Daglig leder har møte-,tale- og forslagsrett.

Personalmøter:

2 timer pr måned på kveldstid. Her har vi ulike temaer, forelesninger og fellesprosjekter.

Årsplanen er felles for hele Veslefrikk og er utarbeidet av alle ansatte. Den gjelder for en 3 års periode.

Hver pedagogisk leder skriver flere periodeplaner i løpet av året i samarbeid med de andre ansatte på avdelingen.

Felles arrangementer i barnehagen

Simsalabim	Felles for alle i barnehagen. Sanggruppen er ansvarlig, og avgjør hvor ofte den skal være.
Dugnad	For alle ansatte og barn på høsten.
Høstfest	Kler oss i høstfarger/sort-hvitt og spiser sammen store og små.
Lucia	Luciatog med storebarna om morgenen en gang rundt 13 desember. Foreldre kaffe og lussekatter på avdelingene.
Nissefest	Kler oss i rødt. Går nissemarsj på sykehuset sammen med de andre barnehagene. Spiser grøt i barnehagen etterpå, og så kommer nissen.
Karneval	Vi kler oss ut, slår katta ut av sekken og spiser sammen store og små.
Bondegård	Storebarna og de største på småbarna, i løpet av vår/sommer. Vi får se og ta på mange dyr, og kjøre med hest.
«17.mai fest»	Går i tog rundt på Ullevål, og har kaffe og kaker i barnehagen for alle foreldrene etterpå.
Kanvasfestivalen	Alle kanvas barnehager møtes i Frognerparken i juni. Ulike aktiviteter for barna.

KJÆRE DU VOKSNE SOM ER SAMMEN MED MEG!

- Jeg vil så gjerne være sånn som du er: glad, hensynsfull, rettvis og oppriktig. Husk at jeg pleier å herme etter deg.
- Bli ikke sint når jeg løper inne. Jeg har det så gøy at jeg glemmer meg litt.
- Minn meg gjerne på at jeg må bruke innestemme inne. Jeg kan snakke like lavt som deg.
- Gi meg oppgaver og ansvar som du tror jeg kan greie, for det syns jeg er gøy,
- Jeg vil gjerne sitte rolig ved bordet og ta hensyn til de andre, men vi kan vel le sammen for det?
- La meg få lov til å sitte og filosofere litt akkurat nå, da. Husk at jeg en gang skal klare meg selv. Gi meg sjansen til å finne ut av verden uten deg.
- Jeg har behov for å se at jeg kan påvirke verden. Hør litt på meg da.
- Si ifra til mamma og pappa hvis jeg ikke har med meg det jeg skal. Ikke kjeft på meg. Det er ikke min skyld.
- Vær litt forsiktig med hva du sier til voksne over hodet på meg. Jeg kan lett bli litt redd eller forvirret.
- Jeg kan ofte være vrang og lei, men husk at jeg også har humoristisk sans.
- Jeg vet godt at jeg ikke får lov til å slå deg eller andre. Selvsagt må du stoppe meg hvis jeg gjør det. (Kanskje jeg prøver deg ut litt.)
- Husk at jeg ikke er akkurat sånn som alle de andre barna.

Forfatter ukjent